

UN ÀNGEL MÉS

Xavier Chavarria, musicòleg

“*Todas las victorias tienen sus víctimas*”, així començava la crònica de Josep Escofet per a «La Vanguardia» del 29 de juny de 1914, acabat de tornar amb l'Orfeó Català dels concerts a París i Londres. Una gira històrica amb cinc concerts memorables (“*colossals orgues vivents*”, segons la crítica d'Émile Vuillermoz) i marcades connotacions sociopolítiques. L'expedició de l'Orfeó la formaven un centenar llarg de cantaires i acompanyants, amb la junta en ple al capdavant, però també prohoms de la política, la indústria i les finances, artistes i escriptors: Cambó, Sagarra, Gaziel, Clarà, Barrientos, Manén, Blai Net... I enmig d'aquell “exèrcit” pacífic i audaç, Vicenç Tort i Munteis, un nen d'onze anys que cantava al cor de nois. Hi va anar amb son pare, son germà gran Josep, i dues germanes més, Enriqueta i Carme, que també eren cantaires. Un viatge que no oblidaria mai més, per gloriós i alhora tràgic.

En arribar a Londres, després dels apoteòsics concerts al teatre dels Camps Elisis i al Trocadero de París (amb sis mil persones de públic!), la Carmeta es va trobar malament. Tenia disset anys i era una flor, alegre, riallera i estimada per tots. Urèmia. En tres dies, estat crític. Era el dia de Sant Joan i l'Orfeó havia de fer l'últim concert de la gira al Royal Albert Hall. En acabar, gairebé a mitjanit, ovació clamorosa i notícia funesta: la Carme havia mort a mitja tarda. En Vicenç va córrer amb altres cantaires, encara vestits de concert, cap a la pensió on s'havia allotjat la seva família, al 83 de Sinclair Road. Intens perfum de flors. I de mort. La Carmeta jeia freda i blanca, amb el vestit i la mantellina de concert, i les mans al pit. Cabot, Matheu, el mestre Pujol (plorant), Comellas, Salvat, Gibert i el mestre Millet, muts i desolats. Un cotxe de cavalls negre i cobert se la va endur cap a Hammersmith, amb els descomunals rams que havia rebut la Barrientos en acabar el concert cobrint el taüt. Molts cantaires, amb en Vicenç al capdavant, a peu, encapçalaven el seguici fúnebre en la nit clara i silenciosa. L'endemà a primera hora l'expedició marxava cap al continent, però una delegació es va quedar amb el pare de la difunta per assistir a l'enterrament. La Carme encara jeu al cementiri de Saint Mary, a Keensal Green, a la tomba 136F; així consta a l'esquela, en anglès, que en Vicenç va conservar curosament tota la vida. En arribar a l'estació de França, la mare, que s'havia quedat amb la germana més petita i que no en sabia res, rep la notícia. Commoció. El petit Vicenç mai no va poder oblidar aquell moment terrible, però tampoc l'afecte i el consol que tot l'Orfeó li va donar en tot moment. La grandesa de persones i entitats també es mostra en moments tràgics. El funeral a l'església de Pompeia va ser multitudinari i emocionant. Gibert Camins, al recordatori, va escriure: “*Va ser una poncella/ que al esclatà anà al cel/ y els sants, quan ella entrava,/ van dir: «un àngel més».*” La premsa se'n féu ampli ressò i fins i tot en Xènius dedicà a la noiet a una columna del seu *Glosari* a la portada de «La Veu de Catalunya».

“*Siempre, al retornar triunfante un ejército, faltan soldados*”, deia «La Vanguardia» cinc dies després dels memorables concerts a Londres. Més que un exèrcit, l'Orfeó Català, glòria d'un poble i ambaiador cultural d'un país, es va mostrar aleshores com una família, admirada arreu del món però solidària i entranyable, que plorava la dissort enmig dels llorers. Perquè l'Orfeó ja era més que un cor. El record d'aquell noieta, servat i relatat amb emoció per la seva filla Montserrat (que també ha estat cantaire de l'Orfeó durant gairebé vint anys) ens mostra la cara més humana d'aquesta entitat, un valor que mai no hauria de perdre. I tots els que actualment hi estem vinculats, des del més alt càrrec fins a l'últim cantaire, ho hem de tenir ben present i n'hem de ser dignes hereus.

CICLE DE MÚSICA CATALANA

JOAN MANÉN

UNA INICIATIVA FELIÇMENT SORGIDA de l'Associació que porta el nom del reconegut violinista i compositor barceloní per difondre la música d'autors catalans, arriba enguany a la seva quarta edició. El cicle tindrà una extensió al Festival de Pasqua de Cervera, que enguany dedica la seva cinquena edició a aquest personatge.

El cicle, que va començar al març, s'estén fins al juny amb un concert del Brossa Quartet de corda, que inclou obres de Joan Chic Alfonso, Xavier Pagès-Corella i una estrena de Carlota Baldrís a l'abril, l'actuació del pianista Marc Heredia amb obres de Mompou, Cassadó i Manén i dos concerts en col·laboració amb l'ESMUC. Els concerts tindran lloc a l'Ateneu Barcelonès, tret del de l'Orquestra Simfònica de l'ESMUC, sota la direcció de Xavier Puig, que serà a la Sala Oval del MNAC, amb obres de Manén i Strauss.

Més informació a www.revistamusical.cat

ARA, RMC AMB BANDA SONORA

Ara, a més de ser llegida, la «Revista Musical Catalana» també es pot escoltar! Amb cada número (digital), Mercedes Conde, la directora de la RMC, amb la participació dels experts col·laboradors de la nostra publicació, realitzarà una llista musical de temes especialment seleccionats i en relació amb els nostres continguts per poder conti-

nuar descobrint les millors creacions dels artistes protagonistes dels nostres reportatges i entrevistes; i continuar ampliant coneixements musicals. Així, amb aquest número es pot escoltar –entre molts d'altres– *Serenata*, el nou disc de **Javier Camarena**, el nostre personatge de portada, que canta cançons populars mexicanes preferides.

També es poden trobar els discs dels quals es parla a la secció *Accents* i un recull de diferents peces vinculades al nostre dossier sobre **Música litúrgica** realitzat per Pep Gorgori, que n'és l'autor junt amb Jorge de Persia. Per gaudir d'aquesta banda sonora d'RMC penjada a Spotify, s'ha d'entrar a la versió digital de la nostra publicació.

www.revistamusical.cat